

Instituto „Politinė sfera“
III mokslinė konferencija Minske

Karai politinėje ir kultūrinėje Baltarusijos bei kitų Vidurio–Rytų Europos šalių tradicijoje

2014 m. gegužės 30-31 d., Minskas, Baltarusija

Organizatoriai ir partneriai:

Institutas „Politinė sfera“ (Baltarusija–Lietuva)
Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės institutas (Lietuva, Lenkija, Baltarusija, Ukraina)
Vytauto Didžiojo universitetas (Lietuva)
Lenkijos institutas Minske (Baltarusija)
Lietuvos Respublikos ambasada Minske (Baltarusija)
Lietuvos istorijos institutas (Lietuva)
Baltarusijos kolegija (Baltarusija)
Skraidantis universitetas (Baltarusija)

Pirmoji konferencijos diena. Gegužės 30 d.

Vieta: Lietuvos Respublikos pasiuntinybė Minske

10.00-10.15 Konferencijos atidarymas. Organizatorių pasisakymai.

10.15-12.00

I sekcija. Karai, valstybės, nacijos.

Aleksandr Filiuškin (Rusija). *XVI a. Rusijos ir LDK karų „atminties vietos“.*
Rimantas Miknys (Lietuva). *Pirmasis Pasaulinis karas ir istorinio Lietuvos (Lietuvos ir Baltarusijos) valstybingumo rekonstrukcija Mykolo Rōmerio vizijoje.*
Andrzej Szpociński (Lenkija). *Kultūrinis kanonas kaip istorinės politikos instrumentas.*
Alieš Smaliančuk (Baltarusija). *1939 metai sakytinėje baltarusių istorijoje.*
Andrej Kazakievič (Baltarusija). *Oršos mūšio politika: šventės istorija 1992-2013 m.*

12.00-12.15 Kavos pertrauka

12.15-14.00

II sekcija. Oršos mūšis ir LDK karo istorija: istoriografiniai klausimai.

Aliaksandr Kazakoū (Baltarusija). *1514 m. Oršos mūšio istoriografija: problemos ir pasiekimai.*
Aleksėj Lobin (Rusija). *Oršos mūšis ir naujausios istoriografijos stereotipai.*
Gediminas Lesmaitis (Lietuva). *XVI a. LDK karo istorijos periodizacijos problemos.*
Alieh Dziarnovič (Baltarusija). *Skaičių magija: metodologinės XVI a. kariuomenių dydžių įvertinimo problemos (1564 m. mūšio prie Ūlos pavyzdžiu).*
Aliaksiej Martyniuk (Baltarusija). *Bernhard von Plittwitz: „vokiečių kazokas“ stepių zonoje tarp Lenkijos karalystės ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės XVI a.*
Viktar Jakubaū (Baltarusija). *Samdomos kariuomenės atsiradimas LDK.*
Alieh Jeūstracjėū (Baltarusija). *Lenkijos karalystės ir Abiejų Tautų Respublikos karinis laivynas kovose dėl Baltijos (antroji XV a. pusė – XVI a.).*
Filip Padbiarozkin (Baltarusija). *Albert Krantz ir Ivanas Žiaurusis: vienos pasiuntinybės istorija.*

14.30-15.30 Pietūs

15.30-18.00

III sekcija. LDK karo istorija ir Oršos mūšis kultūrinėje tradicijoje.

Dangiras Mačiulis (Lietuva). *Kolektyvinė atmintis kaip ginklas – LDK istorija Sovietų propagandoje SSSR ir Vokietijos karo metu.*
Olena Rusina (Ukraina). *Istorinės atminties kūrimas Ukrainoje: Mėlynųjų vandenių mūšio pavyzdys.*
Andrej Januškievič (Baltarusija). *Ką Livonijos karas reiškė Lietuvos Didžiajai Kunigaikštystei ir ką jis dabar reiškia Baltarusijai?*
Žanna Niekraševič-Karotkaja (Baltarusija). *Vidurio-Rytų Europos karinė ir politinė istorija epiniuose lotynų kalba parašytuose XVI a. tekstuose.*
Anton Sajfullajeū (Lenkija). *LDK karinės šlovės mitai XX a. pirmosios pusės Baltarusijos istoriografijos koncepcijose.*
Zaryna Kanapackaja (Baltarusija). *Totorių indėlis į politinius ir karinius įvykius XVIII a. antrojoje pusėje – XIX a. pradžioje.*
Dzmitry Šyla (Baltarusija). *Bendro tikėjimo puoselėtojų gynyba svečiose šalyse XVI-XVII a. Vidurio-Rytų Europoje kaip casus foederis ir casus belli.*
Aliaksandr Prudnikaū (Baltarusija). *XVII a. vidurio – XVIII a. karai ir katalikiški miestai bei miesteliai Baltarusijoje.*
Julija Sitkievič (Baltarusija). *XVI a. pirmosios pusės karai LDK ir Maskvos valstybės santykių istorijoje dabartinėje baltarusių istoriografijoje.*
Filip Niekraševič (Baltarusija). *Atminties apie LDK karines tradicijas išsaugojimas Rusijos imperijos kariuomenėje.*
Malwina Kolodziejczak (Lenkija). *Gegužės 3 dienos konstitucijos įtaka saugumo klausimams 1997 m. Konstitucijoje.*

19.00-21.00 Vieša diskusija „Mūšis prie Oršos po 500 metų: nacionalinių interpretacijų ypatumai“ (Alieh Dziarnovič, Aleksėj Lobin, Aliaksandr Kazakoū, Olena Rusina).

Vieta – Praspiekt Niezależnasci, 58-6.

Antroji konferencijos diena. Gegužės 31 d.

Vieta: Lietuvos Respublikos pasiuntinybė Minske

10.00-10.10 Knygos pristatymas „Balachovcai: liudijimai, dokumentai, tyrimai“

10.10-11.30

IV sekcija. Pirmasis Pasaulinis karas ir nacionalinių valstybių susikūrimas.

Joanna Gierowska-Kałaaur (Lenkija). *Rusijos monarchistai ir Baltarusijos valstybingumo klausimas (1920-1921).*
Andrej Čarniakievič (Baltarusija). *Lenkų-sovietų karas kaip Baltarusijos valstybingumo formavimosi faktorius (1918-1921).*
Uladzimir Liachoūski (Baltarusija). *Lenkų korpuso „Doūbar-Musnicki“ veikla naujų istorinių šaltinių šviesoje.*

Ihar Miełnikau (Baltarusija). *Pirmojo lenkų korpuso, vadovaujamo J. Doūbar-Musnickio, susikūrimo ir veiksmų istorija Baltarusijos teritorijoje.*
Radzivon Popieł (Baltarusija). „Atspirties taškas“ ar „lietuviška okupacija“: XIX a. – XX a. pr. Ukrainos nacionalinio judėjimo veikėjai apie ukrainietiškę žemių prijungimą prie Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės.
Konrad Topa (Lenkija). *Baltarusijos Liaudies Respublika – pasmerkta pralaimėjimui?*

11.30-12.30

V sekcija. 1944 metai ir Antrasis Pasaulinis karas.

Jan Źumski (Lenkija). *1944 metai Vakarų Baltarusijoje aukščiausio sovietų karinio ir partinio elito akimis.*
Swietłana Czerwonna (Lenkija). *Antrasis visuotinis baltarusių kongresas (1944 m. birželis): istoriografinių interpretacijų kontekstai.*
Aleś Gielagajeū (Baltarusija). *Kaimiečiai, policininkai, partizanai – išgyvenimo ir kovos strategijos Baltarusijos teritorijoje 1941-1944 m.*
Grzegorz Klein (Lenkija). *Mūšis prie Lenino lenkų istoriografijoje.*

12.30-12.45 Kavos pertrauka

12.30-14.00

VI sekcija. Karai istorinėje atmintyje: šventės ir memorialai.

Aliaksiej Lastoūski (Baltarusija). *Pergalės diena dabartinėje Baltarusijoje: šventės magija ir ideologija.*
Katarzyna Kačka (Lenkija). *Valstybinės šventės kaip atminties išsaugotojos – apie Lenkijos švenčių kultūrą po 1989 m.*
Marek Wojnar (Lenkija). *Estai III Reicho tarnyboje kaip Estijos istorinės atminties problema.*
Paviel Vajnicksi (Baltarusija). *Kariniai monumentai ir memorialai: „mūsiškiai“ ir „ne mūsiškiai“.*
Dagmara Moskwa, Piotr Szczepanik (Lenkija). *70 metų po „W valandos“. Varšuvos sukilimos lenkų atmintyje.*
Piotr Kłos, Robert Kobrzyński (Lenkija). *Kovoti anuomet ir šiandien, arba lenkų kariuomenė XX ir XXI a.*

14.00-15.00 Pietūs

15.00-17.00 Vieša diskusija „Pirmasis Pasaulinis karas, nacijų ir valstybių formavimasis Vidurio-Rytų Europoje“ (Rymantas Miknys, Alieš Smaliančuk, Joanna Gierowska-Kałaaur, Uladzimir Liachoūski, Alieš Paškievič).

Vieta – Praspiekt Niezależnasci, 58-6.

Dalyvių sąrašas:

Swietłana Czerwonna – menotyros mokslų daktarė, Mikalojaus Koperniko universitetas, Lenkija
Andrej Čarniakievič – istorijos mokslų daktaras, Adomo Mickevičiaus universitetas, Lenkija
Alieh Dziarnovič – istorijos mokslų daktaras, Baltarusijos mokslų akademijos Istorijos institutas
Aleksandr Filiushkin – istorijos mokslų habilituotas daktaras, Sankt Peterburgo valstybinis universitetas, Rusija
Aleś Gielagajeū – istorikas, Baltarusija
Joanna Gierowska-Kałaaur – daktarė, Lenkijos mokslų akademijos Istorijos institutas
Viktar Jakubaū – istorijos mokslų daktaras, Polocko valstybinis universitetas, Baltarusija
Andrej Januškievič – istorijos mokslų daktaras
Alieh Jeūstračjeū – doktorantas, Respublikinis aukštosios mokyklos institutas, Baltarusija
Katarzyna Kačka – daktarė, Mikalojaus Koperniko universitetas, Lenkija
Zaryna Kanapackaja – istorijos mokslų daktarė, Baltarusijos valstybinis universitetas
Andrej Kazakievič – politinių mokslų daktaras, Institutas „Politinė sfera“ (Baltarusija-Lietuva), Vytauto Didžiojo universitetas (Lietuva)
Aliaksandr Kazakoū – istorijos mokslų daktaras, Baltarusijos valstybinis universitetas
Grzegorz Klein – doktorantas, Nacionalinės gynybos akademija Varšuvoje, Lenkija
Piotr Kłos – Nacionalinio saugumo akademija, Lenkija
Robert Kobrzyński – Karinės galios tyrimų centras, Lenkija
Malwina Kolodziejczak – doktorantė, Nacionalinės gynybos akademija Varšuvoje, Lenkija
Aliaksiej Lastoūski – socialinių mokslų daktaras, Institutas „Politinė sfera“ (Baltarusija-Lietuva)
Gediminas Lesmaitis – daktaras, Lietuvos istorijos institutas
Uladzimir Liachoūski – istorijos mokslų daktaras, Baltarusijos valstybinis universitetas

Aleksei Lobin – istorijos mokslų daktaras, Kongresų rūmai, Sankt Peterburgas, Rusija
Dangiras Mačiulis – daktaras, Lietuvos istorijos institutas
Aliaksiej Martyniuk – istorijos mokslų daktaras, Respublikinis aukštosios mokyklos institutas, Baltarusija
Ihar Mielnikaŭ – istorijos mokslų daktaras, interneto svetainė „Istorinė tiesa“, Baltarusija
Rimantas Miknys – daktaras, Lietuvos istorijos institutas
Dagmara Moskwa – doktorantė, Adomo Mickevičiaus universitetas, Lenkija
Filip Niekraševič – doktorantas, Baltarusijos valstybinis universitetas
Žanna Niekraševič-Karotkaja – filologijos mokslų daktarė, Baltarusijos valstybinis universitetas
Filip Padbiarozkin – doktorantas, Leipcigo universitetas, Vokietija
Alieš Paškevič – istorijos mokslų daktaras, žurnalas „Arche“
Radzivon Popieł – doktorantas, Respublikinis aukštosios mokyklos institutas, Baltarusija
Aliaksandr Prudnikaŭ – doktorantas, Baltarusijos valstybinis universitetas
Olena Rusina – istorijos mokslų daktarė, Ukrainos istorijos institutas
Anton Sajfullajeŭ – doktorantas, Varšuvos universitetas, Lenkija
Julija Sitkievič – doktorantė, Baltarusijos valstybinis universitetas
Alieš Smaliančuk – istorijos mokslų daktaras, Lenkijos mokslų akademijos Slavistikos institutas
Piotr Szczepanik – doktorantas, Žešovo universitetas, Lenkija
Andrzej Szpociński – habilituotas mokslų daktaras, Lenkijos mokslų akademijos Politikos tyrimų institutas
Jan Šumski – daktaras, Lenkijos mokslų akademijos Istorijos institutas
Dzmitry Šyla – doktorantas, Minsko dvasinė akademija, Baltarusija
Konrad Topa – doktorantas, Jogailos universitetas, Lenkija
Pavieł Vajnicky – menotyros mokslų daktaras, Baltarusijos nacionalinis technikos universitetas
Marek Wojnar – doktorantas, Jogailos universitetas, Lenkija